

DEDENIE

(informatívna brožúra)

CENTRUM
PRÁVNEJ POMOCI

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťa (nebohého) – tzn. poručiť je osoba, po ktorej dediči dedia. Dedičom je osoba, ktorá po poručiťovi dedí.

Dediť sa dá na základe:

- závetu,
- zákona,
- z oboch dôvodov.

Kto môže byť dedičom?

- fyzická osoba,
- právnická osoba,
- štát.

Kto nemôže byť dedičom?

- ten, kto sa dopustil úmyselného trestného činu proti poručiťovi, jeho manželovi, deťom, alebo rodičom,
- ten, kto sa dopustil zavrhnutia hodného konania proti prejavu poručiťovej poslednej vôle. Môže však dediť len v tom prípade, ak mu poručiť tento čin odpustil,
- vydedený potomok.

DEDENIE ZO ZÁVETU

Dedenie zo závetu má prednosť pred dedením zo zákona, tzn. ak niet závetu dedí sa zo zákona.

Závet (testament) je poslednou vôľou poručiťa, v ktorom poručiť nakladá so svojim majetkom, t. j. ustanoví dedičov a určí ich podiely. Poručiť však nemôže závetom vydediť svoje deti a deti poručiťa majú zákonný nárok na svoju časť dedičstva, keďže sú neopomenuteľnými dedičmi. Poručiť môže vydediť neopomenuteľných dedičov jedine prostredníctvom vydedenia.

Neuvedenie neopomenuteľných dedičov v závete neznamená, že takíto dediči nemajú nárok na dedičstvo.

Závet nesmie obsahovať žiadne podmienky, ktoré určujú, že v akých prípadoch má dedič nárok na dedičstvo.

Kto môže napísať závet?

- plnoletá fyzická osoba spôsobilá na právne úkony,
- maloletý, ktorý dovŕšil 15. rok, vo forme notárskej zápisnice.

Ako napísať závet?

- Vlastnou rukou. Vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou, inak je neplatný.
- V inej písomnej forme (na počítači, písacom stroji alebo iným obdobným spôsobom). Pokiaľ závet nenapíšete vlastnou rukou, potom ho musia okrem vás podpísať ešte dvaja svedkovia. Súčasne musíte pre dvoma svedkami výslovne prejaviť, že listina obsahuje vašu poslednú vôľu.
- Vo forme notárskej zápisnice u notára.

V prípade, že spíšete závet vlastnou rukou, mali by ste niekoho upozorniť, kde sa závet nachádza. Ak by sa v prípade vašej smrti závet nenašiel, dedičské konanie prebehne tak, akoby závet neexistoval. Ak sa aj neskôr nájde, nárok dediča uvedeného v závete sa premĺči uplynutím 3-ročnej premĺčacej doby. Premĺčacia doba začína plynúť odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa skončilo dedičské konanie.

Odporúčame závet spísať u notára. Môžete tým predísť strate alebo úmyselnému zničeniu závetu.

Ako má závet vyzerat'?

- musí mať písomnú formu,
- ustanovenie dedičov v celku, v pomernej časti alebo konkrétnych vecí (kto čo dostane)
- obsahovať deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný,

Posledná vôľa môže takisto obsahovať nariadenie iného naloženia s majetkom, napríklad vznik nadácie.

Maloletí potomkovia (manželskí, mimomanželskí) musia dostať z dedičstva aspoň toľko, koľko predstavuje ich dedičský podiel zo zákona. Plnoletí potomkovia musia dostať z dedičstva aspoň toľko, koľko predstavuje jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti **neplatný**, ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov.

Spoločný závet viacerých poručiteľov je **neplatný**.

Zrušenie, zmena závetu

Závet môžete kedykoľvek zmeniť alebo zrušiť. Závet sa zrušuje niekoľkými spôsobmi:

- napíšete nový závet, tzn. platiť bude závet s neskorším dátumom spísania,
- odvoláte pôvodný závet - odvolanie musí mať písomnú formu,
- zničíte listinu, na ktorej bol závet napísaný.

DEDENIE ZO ZÁKONA

Zákon rozoznáva pri dedení **4 dedičské skupiny**. Najskôr dedia najbližší, až potom vzdialenejší príbuzní.

1. V **prvej skupine** dedia každý rovnakým dielom:

- deti poručiťa (ak nededí niektoré dieťa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti (t. j. vnuci poručiťa). Ak nededia ani tieto deti alebo niektoré z nich, dedia rovnakým dielom ich potomkovia.),
- manžel poručiťa.

2. V **druhej skupine** dedia (ak nededili potomkovia) rovnakým dielom:

- manžel (dostáva vždy polovicu dedičstva),
- poručiťovi rodičia,
- tí, ktorí žili s poručiťom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťa.

3. V **tretej skupine** rovnakým dielom dedia (ak nededili rodičia alebo manžel):

- súrodenci (ak niektorý zo súrodencov poručiťa nededí, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti),
- tí, ktorí žili s poručiťom najmenej po dobu jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťa.

4. V **štvrtej skupine** dedia rovnakým dielom (ak nededil nikto z tretej skupiny):

- prarodičia poručiťa (ak nededí žiaden z nich, dedia rovnakým dielom ich deti)

VYDEDENIE

Vydedenie je výslovný prejav o vylúčení neopomenuteľného dediča (dedičov) z dedenia. **Neopomenuteľnými dedičmi** sú potomkovia poručiteľa, ktorí sú zaradení **do prvej skupiny dedičov** zo zákona.

Poručiteľ môže vydediť potomka iba z dôvodov, upravených priamo v zákone. Vydedenie sa môže vzťahovať aj na deti potomkov, čo však musí byť v listine o vydedení uvedené.

Dôvody, na základe ktorých môže poručiteľ vydediť potomka sú ak:

- a) v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch.
- b) o poručiteľa trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať.
- c) bol odsúdený pre úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka.
- d) trvalo vedie neusporiadaný život.

Ďalšia náležitosť vydedenia je **vyhotovenie listiny o vydedení**. Táto listina musí spĺňať znaky, ktoré sú potrebné pre závet a musí obsahovať dôvod vydedenia potomka. Je potrebné, aby listina o vydedení bola urobená **vždy písomne**. V listine o vydedení sa musí uviesť **deň, mesiac, rok** podpisania.

Listinu o vydedení odporúčame tiež spísať u notára, aby nedošlo k úmyselnému zničeniu alebo k strate takejto listiny.

ODMIETNUTIE DEDIČSTVA

Dedič môže dedičstvo odmietnuť, ale len ako celok. K odmietnutiu dedičstva nemôže dedič pripojiť žiadne podmienky ani výhrady.

Odmietnutie dedičstva možno urobiť písomným alebo ústnym vyhlásením, ktoré je adresované súdu, a to v lehote do jedného mesiaca odo dňa, keď bol dedič súdom o práve odmietnuť dedičstvo a o následkoch odmietnutia dedičstva upovedomený.

Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva nemožno odvolať.

Ak dedič dedičstvo neodmietol, zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva:

- za poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiteľovou smrťou,
- za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa.

Upozornenie: Táto brožúra má výlučne informatívny charakter. Je všeobecnej povahy, a teda nemusí zohľadňovať osobitosti konkrétneho prípadu. Z tohto dôvodu Vám odporúčame vyhľadať ohľadom riešenia Vášho problému kvalifikovanú právnu pomoc.

Kancelárie CPP:

CPP - Kancelária Bratislava Račianska 71 810 05 Bratislava 15 Email: info.ba@centrumpravnejpomoci.sk	CPP - Kancelária Rimavská Sobota Čerenčianska 20 979 01 Rimavská Sobota Email: info.rs@centrumpravnejpomoci.sk
CPP - Kancelária Banská Bystrica Skuteckého 30 974 01 Banská Bystrica Email: info.bb@centrumpravnejpomoci.sk	CPP- Kancelária Svidník Sov. Hrdinov 102 089 01 Svidník Email: info.sk@centrumpravnejpomoci.sk
CPP - Kancelária Humenné Lipová 1 066 01 Humenné Email: info.he@centrumpravnejpomoci.sk	CPP- Kancelária Trenčín Hviezdoslavova 3 911 01 Trenčín Email: info.tn@centrumpravnejpomoci.sk
CPP - Kancelária Košice Murgašova 3 040 41 Košice Email: info.ke@centrumpravnejpomoci.sk	CPP- Kancelária Trnava Pekárska 11 917 01 Trnava Email: info.tt@centrumpravnejpomoci.sk
CPP - Kancelária Liptovský Mikuláš Kollárova 2 031 01 Liptovský Mikuláš Email: info.lm@centrumpravnejpomoci.sk	CPP- Kancelária Tvrdošín Medvedzie 132 027 44 Tvrdošín Email: info.ts@centrumpravnejpomoci.sk
CPP - Kancelária Nitra Štúrova 22, P.O.BOX 7 949 03 Nitra 3 Email: info.nr@centrumpravnejpomoci.sk	CPP- Kancelária Žilina P.O.Hviezdoslava 690/6 011 00 Žilina Email: info.za@centrumpravnejpomoci.sk
CPP - Kancelária Prešov Masarykova 10 080 01 Prešov Email: info.po@centrumpravnejpomoci.sk	CPP - Kancelária Žiar n/Hronom SNP 613/124 965 01 Žiar nad Hronom Email: info.zh@centrumpravnejpomoci.sk
CPP - Kancelária Komárno Župná ul. 14 945 01 Komárno Email: info.kn@centrumpravnejpomoci.sk	

CALL CENTRUM
0650 105 100

Konzultačné dni:

Pondelok: 8:00 – 15:00 h

Streda: 8:00 – 16:00 h

Informačná kancelária – úradné hodiny:

Pondelok: 8:00 – 15:00 h

Utorok: 8:00 – 15:00 h

Streda: 8:00 – 16:00 h

Štvrtok: 8:00 – 15:00 h

Piatok: nestránkový deň

www.centrumpravnejpomoci.sk

info@centrumpravnejpomoci.sk

Facebook: Centrum právnej pomoci